

Stichting Amigos de San Juan de Flores

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2002

- My San Juan -

*In the more higher mountain
I saw the water born, and
in the bottom of my heart
I saw my love grow
for you, San Juan.*

*My land beautiful, were
I have lived my childhood
and will live my youth
in San Juan, my land loving*

**Geschreven door: Manuel (15,
student aan het Colegio te San Juan de Flores
voor een huiswerkopdracht Engelse les, 2000)**

Voorwoord

In een tijd waarin de wereld op zijn kop staat, is het fijn om in dit jaarverslag 2002 te kunnen schrijven over enkele positieve ontwikkelingen in San Juan de Flores.

Ontwikkelingshulp in zijn algemeenheid blijft onderwerp van kritiek. De hulp zou niet terecht komen op de juiste plekken, de hulp zou versnipperen en de zelfredzaamheid van de betrokken mensen in derdewereldlanden verbeterd op de langere termijn niet of nauwelijks. Op kleine schaal herkennen wij, als Stichting, deze tegenslagen en teleurstellingen ook. Onze ideeën en plannen worden, in onze westerse ogen, lang niet altijd even goed en efficiënt uitgevoerd en het is soms gemakkelijker om cynisch te worden dan om door te gaan.

Toch doen we dat wel, want de resultaten die we boeken met de kleine concrete projecten in San Juan geven goede hoop voor de toekomst. Ook al zijn niet alle wensen realiseerbaar, zeker niet gelet op de beperkingen die we tegenkomen door de grote afstand, het verschil in taal en cultuur en de financiële middelen. Er zijn echter voldoende stimulerende ontwikkelingen gaande die ervoor zorgen dat het draagvlak voor de Stichting Amigos de San Juan de Flores in Guatemala en in Nederland blijft groeien. De middelbare school in het dorp was in 2002 en blijft ook in 2003 open waardoor de kinderen kunnen blijven door studeren hetgeen zonder de hulp van de Stichting niet zo zou zijn geweest. De verwachting is dat we in 2003 zelfs van start kunnen met projecten om de watervoorziening te verbeteren.

Bij het draagvlak van de Stichting noemde ik ook Nederland. De kring van donateurs is groeiende ondanks een verslechtering van de economie. Het is fijn om te merken dat er nog steeds ruimte is om een gift te doen aan onbekende mensen in een ander werelddeel. Waren de donateurs in 2001 nog beperkt tot de directe omgeving van de bestuursleden, in 2002 verspreidden zij zich uit over heel Nederland. Dit is mede het gevolg geweest van de groter wordende groep direct betrokkenen van de Stichting, zoals de actieve vrijwilligers in San Juan. Dit betekent dat het aantal mensen dat zich betrokken voelt bij het wel en wee van de mensen in Guatemala groeiende is.

Dit stemt ons optimistisch en het bestuur zal ook in 2003 met veel enthousiasme en inzet blijven werken aan de verbetering van de levensomstandigheden van de dorpsbewoners in San Juan de Flores. Ook dit jaar zal daarbij dankbaar gebruik worden gemaakt van de gulle giften van onze donateurs en Amigos!

Barbara Nijhuis
Voorzitter Stichting Amigos de San Juan de Flores

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2002	2
1 San Juan de Flores	2
2 Doelstelling	4
3 Projecten in 2002	7
4 Amigos/donateurs	13
5 Het Bestuur	15
6 Samenwerking	17
7 Contactpersonen	18
8 Toekomst	22
Jaarrekening 2002	24
Balans per 31 december 2002	24
Staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2002 tot en met 31 december 2002	25
Toelichting op de balans per 31 december 2002 en de staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2002 tot en met 31 december 2002	26
Toelichting op de balans per 31 december 2002	27
Begroting boekjaar 2003	30

Jaarverslag 2002

1 San Juan de Flores

Het dorp San Juan de Flores ligt tussen de bergen in de oostelijke laaglanden van Guatemala (Midden-Amerika). Vanaf de hoofdstad Guatemala Stad is de reistijd per bus zo'n twee uur. Het dorp telt ongeveer 1200 ladino's, een mix tussen de Spaanse immigranten en de oorspronkelijke bevolking.

San Juan beschikt over een kliniek en een dorpscentrum waar verschillende activiteiten plaatsvinden (vergaderingen, feesten et cetera). Verder is er een kerk, een kleuterschool en een lagere en middelbare school (het Colegio). De bewoners werkten zelf mee aan de bouw van deze gebouwen. Met de weinige middelen die er zijn, proberen zij de levensomstandigheden te verbeteren en daar waar nodig helpen de mensen elkaar.

figuur 1.1 – geografische ligging van San Juan de Flores

De levensstandaard

De levensstandaard van de bewoners van San Juan is laag. De belangrijkste oorzaken voor de heersende armoede zijn een gebrek aan water, een bijzonder droog klimaat – wat de landbouw bemoeilijkt – en analfabetisme. De mogelijkheden om zelf hulp te vragen bij instanties worden beperkt door de geïsoleerde ligging van het dorp en het ontbreken van de specifieke kennis.

foto 1.2 – het dorp San Juan de Flores

Voor zover mogelijk gaan de meeste kinderen uit het dorp naar school. Slechts een klein aantal kinderen studeert door na de lagere school. Het schoolgeld en de noodzaak om thuis of op het land mee te helpen, zijn hiervan de oorzaak. De Stichting onderkent de noodzaak van onderwijs zodat mensen zelf (beter) in staat zijn hun levensomstandigheden te verbeteren. De nadruk ligt dan ook op het opzetten van projecten op het gebied van onderwijs.

2 Doelstelling

De Stichting heeft, zoals het ook staat in haar statuten, ten doel 'het bijdragen aan de structurele ontwikkeling van het dorp San Juan de Flores te Guatemala en haar dorpsbewoners'. Dit trachten we te verwezenlijken door:

- het organiseren van kleinschalige projecten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, sport, cultuur en milieu;
- het verbeteren van de algemene woon- en leefomstandigheden binnen de gemeenschap;
- het jaarlijks verstrekken van studiebeurzen aan getalenteerde scholieren;
- het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Comité

De Stichting is opgericht en gevestigd in Amsterdam, Nederland. Dit betekent dat we samen met contactpersonen in San Juan in Guatemala de projecten voorbereiden en uitvoeren. Daarnaast maken we, indien mogelijk, graag gebruik van de hulp van Nederlandse vrijwilligers die tijdelijk in San Juan werken. Om de bewoners van San Juan zoveel mogelijk te informeren over en te betrekken bij de Stichting, hebben Christine de Pee en Barbara Nijhuis in augustus 2001 een presentatie gegeven in San Juan. Het doel van deze bijeenkomst was om samen met de leerkrachten en een paar dorpsbewoners te praten over de doelstellingen en de mogelijkheden van de Stichting voor het dorp. De leerkrachten en dorpsbewoners gaven aan wat de meest gewenste en te realiseren projecten in San Juan zijn. Tijdens deze bijeenkomst is een Comité gevormd waarmee we vanuit Nederland hebben overlegd over de keuze van de projecten.

In 2001 heeft dit Comité, bestaande uit een dorpsbewoner, leerkrachten en de ICA-vrijwilliger goed gefunctioneerd als overlegorgaan. Na het vertrek van Christine heeft Irma Twickler een deel van haar coördinerende werkzaamheden overgenomen. Zij heeft samen met Luis Amado in het jaar 2002 twee nieuwe comités gevormd. Een Comité 2005, bestaande uit padres de familias (ouders) en een Comité pro Amigos, opgericht om de samenwerking met de Stichting te bevorderen. Het laatste Comité bestond uit: Teresa Maroquin (directrice Colegio), Giovanni (leerkracht), Irma Twickler en Johanna de Leon (oud-leerling).

Daarnaast zijn er op het Colegio een aantal commissies benoemd, o.a. de Commissie 'bibliotheek' en de Commissie 'verbetering leermethoden'. Onder leiding van de Commissie bibliotheek is er een keuze gemaakt voor bibliotheekboeken. Hierover meer onder het kopje projecten.

De achterliggende gedachte bij de vorming van deze comités en commissies is dat er in een kleiner verband kan worden gepraat over de concrete projecten en wensen en dat dit de communicatie naar de Stichting toe bevordert.

Ondanks de komst van de comités is niet gebleken van een verbetering in communicatie naar de Stichting toe in Nederland. Onderling, in San Juan, is wel overleg gevoerd, maar dit is niet regelmatig teruggekoppeld naar Nederland. De onervarenheid in het communiceren per e-mail is hieraan mogelijk debet.

Aan het einde van 2002 moeten we concluderen dat we als Nederlandse stichting voor een groot deel afhankelijk zijn van een vrijwilliger ter plekke. Deze persoon initieert de projecten ter plekke en via deze persoon verloopt immers de meeste communicatie. Voor 2003 is helaas nog geen opvolger gevonden.

Hierdoor verwacht de Stichting dat de communicatie naar de Stichting toe in 2003 nog meer bemoeilijkt zal worden. In dat geval zal de Stichting zich moeten beraden op het zelf uitzenden van een vrijwilliger of het bezoeken van San Juan de Flores door een of meerdere bestuursleden.

Onderverdeling van projecten

De Stichting is opgericht met het idee om met relatief beperkte financiële middelen concrete, kleinschalige en zichtbare projecten in het Guatemalteekse dorp San Juan de Flores op te zetten. Op grond van de leefomstandigheden in het dorp en met het oog op al aanwezige initiatieven van de dorpsbewoners zelf, is besloten om onze aandacht vooral te richten op de gebieden onderwijs en gezondheidszorg.

Onderwijs, omdat we van mening zijn dat het volgen van onderwijs een eerste stap is op weg naar vooruitgang. We denken dat kinderen vanaf een zo jong mogelijke leeftijd zo lang mogelijk de kans moeten krijgen om naar school te gaan. Op die manier werken ze aan een basis om eventueel door te studeren, hetgeen een waardevolle investering betekent voor hun toekomst. Nog veel belangrijker voor deze kinderen is dat, doordat ze naar school blijven gaan, wordt voorkomen dat ze al heel jong worden ingezet in het arbeidsproces. Hierdoor blijven ze nog even iets langer kind en onder leeftijdsgenootjes. In San Juan is dat niet vanzelfsprekend. Vandaar dat we als Stichting proberen om door het verstrekken van beurzen zoveel mogelijk kinderen te betrekken bij het onderwijs en ze op school te houden. Daarnaast zorgen we daar waar nodig voor de aanschaf van duurzame materialen zoals tafels en lesboeken. Ook zijn er in de afgelopen jaren de nodige praktische schoolmaterialen zoals papier en pennen door de Stichting gekocht zodat de kinderen ook aan de slag kunnen om het geleerde in de praktijk te brengen.

Investeren in gezondheidszorg vinden we belangrijk omdat de huidige levensomstandigheden en de gezondheid van de dorpsbewoners te wensen over laat. Ook hier proberen we de aandacht met name te richten op de kinderen in het dorp. Het project Madres Guías is gericht op het onderwijzen van moeders onder andere op het gebied van hygiëne en het bereiden van voedzame maaltijden. Een onderdeel van het project bestaat uit het in de gaten houden van het gewicht van pasgeboren en jonge kinderen.

foto 2.1 – kleine ondeugende boefjes in San Juan de Flores

De projecten die we ondersteunen, zijn als volgt onderverdeeld:

- onderwijs (schoolgebouw, beurzen, materiaal)
- gezondheid en hygiëne
- dorpsvoorzieningen
- watervoorziening
- publiciteit en fondsenwerving
- overig

In het eerste jaar van haar bestaan heeft de Stichting zich vooral gericht op het vergaren van publiciteit en fondsenwerving. Daarnaast heeft de Stichting zich met name gericht op projecten op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg.

In 2002 is het aantal projecten dat de Stichting heeft gerealiseerd verdubbeld ten opzichte van 2001. In de begroting voor 2002 waren echter nog meer projecten gepland. De beslissing om zich te concentreren op het professionaliseren en structureren van de communicatie met San Juan de Flores heeft ertoe geleid dat een aantal projecten is uitgesteld naar 2003. Daarnaast zijn de kosten voor het project Madre Guías lager uitgevallen dan begroot, omdat het project halverwege het jaar is overgenomen door Ernestina Lopez de León. In de overdrachtsperiode zijn minder bijeenkomsten gehouden en minder kosten gemaakt.

De fondsenwerving in 2002 heeft daarentegen meer geld opgebracht dan begroot. Naast een stijging in het aantal amigo's die via een machtiging betalen, heeft de Stichting steun gekregen van 6 sponsors.

3 Projecten in 2002

In 2002 hebben we de projecten Madres Guias en de studiebeurzen met succes kunnen voortzetten. Daarnaast hebben we de faciliteiten voor het nieuwe Colegio kunnen uitbreiden door de inrichting van een bibliotheek. Verder is het dak van de kleuterschool gerepareerd en is er een omheining geplaatst om de varkens, honden en andere loslopende dieren buiten de speelplaats van de kinderen te houden.

In 2002 zijn in totaal acht projecten opgezet; zeven op het gebied van onderwijs en één op het gebied van gezondheid en hygiëne. Een financiële verantwoording voor de individuele projecten wordt gegeven in de jaarrekening onder '11 Bestedingen doelstelling'.

Uiteraard hebben wij ook al plannen voor 2003. Hierover meer onder het kopje toekomst.

Onderwijs

1. Studiebeurzen

Het aantal kinderen dat na de basisschool of tijdens de middelbare school afhaakt, is groot in Guatemala. De kinderen komen op een leeftijd dat zij thuis voor een financiële aanvulling kunnen zorgen. Een andere reden is dat de ouders vaak het schoolgeld niet meer kunnen betalen. Onderwijs vormt een belangrijk pijler voor de Stichting. Daarom zijn we in 2002 begonnen met het geven van studiebeurzen aan twee getalenteerde leerlingen van de basisschool in San Juan zodat ze kunnen doorstromen naar het Colegio. De uitgekozen leerlingen zijn Ottoniel Gomez Amado en Huber Waldemar Gomez Aguilar.

Zowel Ottoniel als Huber halen hoge cijfers en maken een zeer gemotiveerde indruk. Beide werken 's ochtends (vanaf het moment dat het licht is!) met hun vader op het land en studeren 's middags aan het Colegio. In hun spaarzame vrije tijd voetballen ze, hoe kan het ook anders in een voetbalgek land als Guatemala. Hun reactie op het ontvangen van de beurs:

"Onze ouders en wij zijn zeer dankbaar voor de kans die we hebben gekregen om een opleiding te kunnen volgen en we willen iedereen hiervoor bedanken! Zonder beurs was dit niet mogelijk geweest. We hopen dat we na deze opleiding verder kunnen studeren om al onze vaardigheden te ontwikkelen en een goed vak te leren".

foto 3.1 – Huber en Ottoniel

Om de band met de bursalen te vergroten is in de nieuwsbrief van juni 2002 een oproep geplaatst aan de Nederlandse Amigos om een kaartje naar Huber en Ottoniel te sturen. Aan deze oproep is gehoor gegeven want de jongens kregen zowel uit Nederland als Engeland ansichtkaarten.

Criteria beurzen

Omdat de economische situatie voor alle gezinnen in San Juan slecht is, is het moeilijk om leerlingen op een zo eerlijk mogelijke wijze te selecteren. Samen met de leraren is gekeken naar een aantal objectieve selectiecriteria die de kans op succes zo groot mogelijk maken. Bij goede ervaringen krijgen de studiebeurzen een structureel karakter.

Bij de selectie van de leerlingen wordt bijvoorbeeld gekeken naar:

- de economische situatie van het gezin (wat is het maandelijks inkomen, werken de ouders, zijn er nog broers en zussen die naar school gaan?)
- schoolresultaten uit het verleden
- betrokkenheid van ouders om hun zoon of dochter bij de opleiding te ondersteunen (de leerling moet bijvoorbeeld voldoende tijd krijgen om huiswerk te maken)

In 2002 maar ook in 2003 ontvangen Ottoniel en Hubert een studiebeurs (€ 130 per student). Aan het einde van het schooljaar 2002 zijn nieuwe, getalenteerde leerlingen geselecteerd; 3 leerlingen krijgen een volledige beurs, 4 leerlingen een halve beurs. Vanaf de start van het nieuwe schooljaar in januari/februari 2003 ontvangen ook zij gedurende maximaal drie jaar een studiebeurs en worden zo in staat gesteld hun middelbare schooldiploma te halen.

Een belangrijke overweging bij het verlengen en uitbreiden van de studiebeurs is dat we gaan proberen om de leerlingen ook na het Colegio betrokken te blijven houden bij San Juan de Flores. De Stichting wil de leerlingen kansen bieden zich te ontwikkelen en hoopt te voorkomen dat deze kennis vervolgens wegvloeit uit het dorp.

2. Reparatie dak kleuterschool

Het gebouw van de kleuterschool biedt onderdak aan zo'n veertig kinderen. Tevens wordt dit gebouw gebruikt voor bijvoorbeeld cursussen alfabetisering. In 2002 bleek dat in de regentijd het dak flink lekte en de kinderen en de weinige materialen daardoor regelmatig nat werden.

foto 3.2 – Reparatie aan het dak van de kleuterschool en de werkende moeders

In overleg met Irma is besloten om geld beschikbaar te stellen voor de vervanging van dit dak. Er is gezocht naar een zo goed mogelijke oplossing. Doordat de ouders van de leerlingen hebben meegeholpen om dit dak te vervangen door nieuwe golfplaten, kon er worden bezuinigd op de loonkosten. Een deel van de oude golfplaten is verdeeld onder de mensen in het dorp die onder erbarmelijke omstandigheden wonen. Indirect zijn hierdoor deze families ook een beetje geholpen. In september 2002 is dit project gerealiseerd en vanaf dat moment zaten de kinderen weer droog.

3. Omheining kleuterschool

In het gebouw van de kleuterschool – waarvan in september het dak al werd gerepareerd – wordt lesgegeven, maar worden ook bijeenkomsten gehouden zoals het Madres-Guiasproject of alfabetiseringscursussen voor vrouwen. Rond deze school ligt een vrij groot terrein waar de kinderen kunnen spelen. Aangezien dit terrein geheel open was, hadden varkens, honden en andere loslopende dieren groen licht om dit terrein als openbaar toilet te gebruiken. Niet hygiënisch en veilig voor spelende, kleine kinderen en dus was het tijd om

hier iets aan te veranderen. Samen met de subsidiëring van de burgemeester van Sanarate (naburig dorp), donaties van vrienden en kennissen van ICA-vrijwilligster Irma Twickler en de financiële hulp van de Stichting is er een omheining om het terrein heen geplaatst. Net als bij de vervanging van het dak zijn ook bij dit project de werkzaamheden grotendeels uitgevoerd door de ouders van de kleuters (de zogeheten *padres de familias*) onder begeleiding van een vakman die hiervoor speciaal is ingehuurd. Eind 2002 is het project afgerond en konden de kinderen weer veilig spelen.

4. Maandelijks bedrag Colegio

Naast concrete projecten hebben we besloten om het verzoek van de leerkrachten te honoreren en een maandelijks bedrag van € 25 ter beschikking te stellen voor onverwachte en dagelijkse, kleine uitgaven van het Colegio. Hieronder vallen bijvoorbeeld het vervangen van een kapotte lamp, de aanschaf van een prullenbak of stiften om op het schoolbord te schrijven, het vervangen van een kapotte ruit, de aanschaf van een voetbal etc. Normaliter kwamen deze kosten voor rekening van de leerkrachten.

foto 3.3 - een doordeweekse lesdag op het Colegio

5. Bonus leraren

Net als in het jaar 2001/2002 is er in december (eind van het schooljaar, begin grote vakantie) een bonus aan de leraren uitgedeeld. De leraren leveren een belangrijke bijdrage aan het Colegio. Hun salaris staat echter in geen verhouding tot de door hun geleverde inspanning, want zij zijn voor wat betreft de hoogte van hun salaris afhankelijk van de inkomsten die het Colegio ontvangt via de schoolgelden van de leerlingen. De salarissen zijn daardoor nog te laag waardoor ze er soms zelfs op moeten toelagen en vaak ook twee banen hebben. Een leraar krijgt in de regel 50 quetzales (€ 7) per vak per klas per maand uitbetaald en in sommige gevallen ook een toeslag afhankelijk van de functie (bijvoorbeeld de directrice). Van het salaris betaald de leraar zijn eigen reiskosten en overige kosten (schoolmateriaal). Momenteel zijn er zes leraren op het Colegio werkzaam en daarvan wonen de meesten buiten San Juan. Besloten is om iedere leraar een bonus te geven ter waarde van een maandsalaris. Deze bonus werd in december 2002 betaald. De volgende bonus zal half juli 2003 worden uitbetaald. Volgend schooljaar wordt opnieuw bekeken of een extra financiële vergoeding mogelijk is.

6. Bibliotheekproject

Naast het gewone lesmateriaal is er behoefte aan leesboeken. De meeste gezinnen hebben geen geld om extra boeken voor de kinderen aan te schaffen en daarom is er een voorstel gedaan om een kleine bibliotheek aan te schaffen. De leerlingen hebben met behulp van het

materiaal van de werkplaats (project in 2001) een boekenkast getimmerd. Er is een selectie gemaakt van leesboeken, woordenboeken en naslagwerken, een en ander in overleg met de leerkrachten en leerlingen. Ook is er een slot gekocht ter voorkoming van diefstal van de boeken. Indien mogelijk wordt de bibliotheek in 2003 uitgebreid. De behoefte aan een bibliotheek is ontstaan om leerlingen te laten oefenen met analytisch en begrijpend lezen. De meeste gezinnen hebben geen geld om extra boeken aan te schaffen. De Stichting heeft een lijst van de aangeschafte titels ontvangen.

De donateur van het project reageert:

“Met veel plezier heeft uitgeverij Mo'media eind 2002 een project van Amigos de San Juan de Flores gesponsord. De Stichting zelf alsmede haar doelstellingen spreken ons enorm aan. En in dit geval ging het ook om een project dat ons als uitgevers na aan het hart ligt: de realisatie van een bibliotheek en daarnaast aankoop van lesmateriaal. Wij zijn als bedrijf afgelopen jaar voor het eerst begonnen met het doneren van een gift. Een en ander hield verband met de ontwikkeling van Mo'media en de groei van het rendement. Het leek ons een goed idee om een gedeelte van het rendement te delen. We voelen ons (als klein bedrijf) wat minder thuis bij grote organisaties als het Rode Kruis, Unicef et cetera hoewel die natuurlijk enorm goed werk verrichten. Nee, we waren op zoek naar een organisatie waar je zicht hebt en houdt op het bedrag dat je ter beschikking stelt en daarnaast vonden we het belangrijk dat er van die middelen een concreet project wordt gerealiseerd”.

foto 3.4 – er wordt hard gewerkt aan de boekenkast

7. Materiaal kleuterschool

In 2002 is voor een bedrag van 200 euro aan schoolmaterialen voor de kleuterscholen aangeschaft. Deze materialen bestaan uit krijtjes, pennen, scharen, kleurpotloden, lijm, gekleurde vellen papier etc. Leraren en leerlingen van de kleuterschool waren hierdoor in staat om in het jaar 2002 flink te tekenen en te knutselen.

Gezondheid en hygiëne

8. Madres Guías

Het project Madres Guías is op 5 oktober 2001 gestart onder leiding van Merida Aroche Banegas. Dit project is halverwege 2002 overgenomen door Ernestina Lopez de León. Wegens persoonlijke omstandigheden kon Merida Aroche helaas niet verder doorgaan met dit project en heeft ze haar werkzaamheden tijdens een bijeenkomst in San Juan overgedragen aan Ernestina. De Stichting heeft Merida hartelijk bedankt voor haar inzet en

verrichte werkzaamheden en is zeer verheugd dat Ernestina, eveneens een ervaren coördinatrice, haar taken heeft kunnen overnemen.

Een van de doelstellingen van het project is het voorkomen van ondervoeding van kinderen. Kinderen van 0 tot en met 6 jaar worden maandelijks gewogen om vast te stellen of zij ondervoed zijn.

foto 3.5 doña Vicky en Merida wegen de kinderen

Daarnaast worden voorlichtingsbijeenkomsten voor de moeders georganiseerd waarbij hygiëne, de bereiding van goedkoop maar voedzaam eten en zelfvertrouwen aan de orde komen. In deze cursussen leren de moeders om hun eigenwaarde, zelfvertrouwen en praktische kennis te verhogen. Het doel van het project is dat de moeders uiteindelijk zelf in staat zijn om hun eigen situatie te verbeteren. De ervaring leert dat deze bijeenkomsten een uitwaaiereffect hebben, omdat de moeders die goede resultaten boeken andere moeders leren over het voorkomen van ondervoeding bij kinderen.

In het jaar 2002 kwamen de madres guias maandelijks bijeen. De kinderen werden gewogen in 'El Centro de Salud' (het gezondheidscentrum) in het naburige Sanarate en de cursussen vonden plaats in San Juan. Eind 2002 is aan de hand van de eindrapportage en de financiële verantwoording besloten om door te gaan met Madres Guias in 2003.

Overig

Guatemalteekse jongeren als leiders

Niet elk project dat in of ten behoeve van San Juan wordt uitgevoerd, is afkomstig van de Stichting. Het Institute of Culturale Affairs Guatemala (ICA) heeft in augustus het programma 'Youth as Facilitative Leaders & Community Youth Development' georganiseerd, een enorm leuk en stimulerend project voor jongeren. Tijdens vijf weekenden werden dertien jongeren tussen de veertien en negentien jaar uit Sanarate en omgeving – van wie drie uit San Juan – handvatten gegeven om op een serieuze en verantwoordelijke manier leiding te geven. Ze leren initiatief te nemen in hun gemeenschap en zo werkelijk iets voor hun leefomgeving te betekenen. Net als bij het Madre-Guiasproject speelt het uitwaaiereffect een rol: de kennis opgedaan volgens de Technology-of-Participation®-methode wordt weer doorgegeven aan andere jongeren en volwassenen.

Om mee te doen aan dit programma moesten de deelnemers een uitgebreid verslag doen van hun motivatie. In overleg werd gekeken waar de behoeften lagen zodat het programma aan de specifieke wensen kon worden aangepast. Er werd een plan opgesteld waarin de volgende onderwerpen naar voren kwamen: het opvijzelen van het imago van de jeugd in Guatemala, een regionaal jongeren netwerk opzetten, sociale en gemeenschapsprojecten uitvoeren, samenwerking met volwassenen en het onderhouden van contact met ICA. Elk weekend sloot af met een evaluatie.

Dat dit een zeer gemotiveerde en enthousiaste groep was, bleek uit het feit dat al vrij direct op eigen initiatief twee forums werden opgezet. In twee dorpen heeft men prioriteitenlijsten opgesteld waardoor inmiddels met een herbebossingproject is gestart en een grote schoonmaak in de omgeving van Sanarate is gehouden.

Dat het project ook op persoonlijk niveau een succes was, blijkt maar uit onder andere een reactie van een van de deelnemende jongens waarin hij vertelt dat hij nu niet meer bang is om in het openbaar te spreken.

ICA wil doorgaan met deze jongerenprojecten. Hierbij willen ze jongeren de gelegenheid geven om zich verder te specialiseren of tot trainer opgeleid te worden, sommigen direct te laten samenwerken met ICA, maar ook om ex-deelnemers bij andere groepen te betrekken. De Stichting hoopt dan ook van harte dat ICA blijft doorgaan met het opzetten van dit soort stimulerende projecten.

Foto 3.6 – De jonge leiders in spé

Overigens hebben we aan Hannah, de directrice van ICA Guatemala, verteld dat wij, als Stichting, geïnteresseerd zijn in het meefinancieren van een vervolgproject in San Juan. Zo kunnen jongeren uit San Juan hun opgedane kennis en vaardigheden ook concreet in het dorp gaan toepassen.

4 Amigos/donateurs

De naam van de Stichting (Amigos = vrienden) geeft de kern van de Stichting weer. Met de steun van Amigos is de Stichting in staat om projecten in San Juan op te zetten.

Werving van Amigos/donateurs

In 2002 vonden we het belangrijk om, in vergelijking met het jaar daarvoor, minder tijd te besteden aan fondsen- en ledenwerving. In plaats daarvan besloten we de prioriteit te geven aan de coördinatie van projecten. Om hierin meer tijd te kunnen steken was het wenselijk om als bestuur van de Stichting efficiënter te gaan werken. Voor de donateursadministratie betekende dit het opzetten en inrichten van een database. Hierdoor is onder andere de verzending van de nieuwsbrief en het incasseren van de machtigingen minder arbeidsintensief geworden.

In 2001 heeft Barbara een aantal reizen in Midden Amerika begeleid voor Sawadee Reizen. Naar aanleiding daarvan heeft Sawadee Reizen aan iedereen die in 2002 een reis naar Guatemala heeft geboekt een folder van de Stichting bij de reisbescheiden gevoegd. Als gevolg hiervan is een aantal reisgenoten donateur geworden.

Via Irma Twickler (de ICA-vrijwilligster) en Madeleine de Werd, die begin 2002 voor de Stichting een maand als vrijwilligster in San Juan is geweest, heeft de Stichting twee grote sponsors gekregen. Ook bestuursleden Barbara en Natasja hebben via hun contacten voor twee nieuwe, grote sponsors gezorgd. Het totaal aantal grote sponsors van de Stichting is daarmee op zes gekomen.

Aan het einde van 2002 kon de Stichting daarnaast rekenen op 64 actieve Amigos en 17 incidentele donateurs.

Wijze waarop Amigos/donateurs doneren

Zowel in de folder als op de website staat vermeld hoe mensen kunnen doneren. In de eerste plaats kunnen er natuurlijk incidentele donaties aan de Stichting worden overgemaakt op bankrekeningnummer 586904689 of girorekeningnummer 4547502 ten name van de Stichting. Maar wat voor de Stichting nog belangrijker is, is dat donateurs zich kunnen opgeven als Amigo door het afgeven van een machtiging voor een jaarlijkse donatie van minimaal € 25.

Door gebruik te maken van de machtiging kan de Stichting voor langere tijd op inkomsten rekenen en zijn wij in staat om langlopende projecten te plannen.

Amigos ontvangen vier keer per jaar per gewone post of e-mail een nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de lopende en toekomstige projecten. Incidentele donateurs ontvangen gedurende een jaar de nieuwsbrief.

Aan het eind van ieder boekjaar publiceert de Stichting haar jaarrekening en -overzicht, zodat het voor de Amigo duidelijk is waaraan het gedoneerde geld besteed is.

Andere donaties/ speciale donateur

Koninginnedag

Het voltallige bestuur van de Stichting stond op Koninginnedag in Amsterdam oude, gebruikte spullen te verkopen. Ondanks een lage opkomst van koninginnedaggangers verliep de verkoop zeer goed. Het 'Alles gaat naar het goede doel!' raakte bij veel mensen een gevoelige snaar en om een uur of drie 's middags waren alle spullen verkocht en was er een totaal van € 220 opgehaald!

foto 4.1 – bestuurslid Natasja Kuipers in actie!

Sponsoring Teresiaschool in Waalwijk

Tijdens een rondreis door Mexico en Guatemala in 2001 maakte Desiree Kouwenberg, lerares van groep zes aan de Teresiaschool in Waalwijk, kennis met Barbara Nijhuis. Aangestoken door haar enthousiasme overtuigde Desiree de Teresiaschool om hun donatie voor het jaar 2003 aan de Stichting te geven. Barbara en Sascha hebben vervolgens in november een presentatie aan groep 6 en de leraren gegeven. Een verslag van Desiree Kouwenberg.

“Op de Teresiaschool wordt in groep zes altijd extra aandacht besteed aan een door ons gekozen goed doel. De bedoeling is dat we in 2003 met de groep een sponsorloop gaan houden. Deze zal plaatsvinden in het voorjaar en de leerlingen zullen in het wandelpark van Waalwijk binnen een bepaalde tijd zoveel mogelijk rondjes moeten rennen. Vooraf vragen de kinderen een bepaald bedrag per rondje aan sponsors (familieleden en burens) dat na afloop wordt opgehaald. De school zorgt voor publiciteit in de plaatselijke krant. Als extraatje zal ook de opbrengst van een voorjaarsmarkt voor de helft naar de Stichting gaan.”

Om de kinderen te motiveren en te zorgen dat ze meer betrokken raken bij dit project, hadden we op 14 november een bezoek van Barbara en Sascha geregeld. Ik had de kinderen van tevoren al het een en ander verteld en ook foto's laten zien van mijn eigen reis. Zij hebben een hele middag verteld over Guatemala en de Stichting. Ze hadden kaarten, boeken, kleding, foto's en een videoband meegebracht en hun verhaal ontzettend goed voorbereid. Hun enthousiasme werkte aanstekelijk en de kinderen waren erg geïnteresseerd en werden het vragen stellen niet moe. Er werd erg gelachen toen twee leerlingen de typische Guatemalteekse kleding mochten aantrekken en ook de video over San Juan sprak tot de verbeelding. Na schooltijd hebben Sascha en Barbara ook de teamleden en een afgevaardigde van de ouderraad van informatie voorzien en ook zij waren erg enthousiast over het werk van de Stichting.”

Speciale donateur

In dit jaarverslag 2002 wil de Stichting stilstaan bij het overlijden van mevrouw Heudorfer uit St. Pancras. Deze Amigo (de moeder van Christina de Pee, vrijwilligster in 2001) heeft San Juan al sinds 2000 gesteund door haar wel zeer bijzondere inzet: zij verkocht haar zelfgemaakte schorten en kussens en maakte de opbrengst hiervan over aan de Stichting. Op 18 januari kreeg zij zelfs een speciale advertentiepagina in het *Noord-Hollands Dagblad*. Mevrouw Heudorfer is op 29 april 2003 overleden.

De Stichting Amigos de San Juan de Flores zal haar niet snel vergeten.

5 Het Bestuur

Het bestuur heeft in 2002 besloten om de nadruk in dit jaar minder te leggen op het werven van nieuwe Amigos/donateurs maar meer op het coördineren van projecten in San Juan en het tot een aanvaardbaar niveau terugbrengen van de tijdsbesteding van de bestuursleden.

Door de benoeming van Annette Vonk als secretaris van de Stichting in april 2002 vond er een herverdeling plaats van de taken, wat voor verlichting bij de zittende bestuursleden heeft gezorgd. Annette heeft een ledenadministratie opgezet waarmee de Stichting efficiënter kan werken. Daarnaast zorgt zij ervoor dat alle nieuwe Amigos een welkomstbrief krijgen en dat de verzending van de nieuwsbrief soepel verloopt.

Annette is in het dagelijks leven werkzaam als manager personeelszaken bij advocaten- en notariskantoor Kennedy Van der Laan en motiveerde haar komst als volgt in de nieuwsbrief van juni 2002:

"Barbara was net terug uit Guatemala toen ik haar leerde kennen bij Kennedy Van der Laan. Haar blijvende betrokkenheid bij het wel en wee van de bewoners van San Juan sprak mij aan. Naast het donateur zijn wilde ik daarom meer voor de Stichting doen. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat ik de ledenadministratie en het secretariaat van de Stichting ben gaan doen en tot nu toe met erg veel plezier. Ik hoop op deze manier een bijdrage te kunnen leveren aan de doelstellingen van de Stichting."

Natasja Kuipers, secretaris in 2001, heeft vanaf de komst van Annette de coördinatie en eindredactie van de nieuwsbrief op zich genomen en is vanaf april algemeen bestuurslid.

In 2002 bestond het bestuur van de Stichting uit Barbara Nijhuis (voorzitter), Sascha van Belzen (penningmeester), Annette Vonk (secretaris) en Natasja Kuipers (algemeen bestuurslid).

Bezoek bestuur aan Guatemala

Verder heeft het bestuur ter verbetering van de communicatie regelmatig contact onderhouden met de contactpersonen in San Juan. In augustus 2002 heeft Barbara een bezoek gebracht aan Guatemala om te praten met Luis Amado en Irma Twickler en om te overleggen over nieuwe projecten. Dit bezoek kon zij brengen doordat ze in juli tijdelijk als reisbegeleider in onder andere Guatemala heeft gewerkt. Een mooie gelegenheid om een vergadering met alle betrokkenen van de Stichting in Antigua te plannen.

In de nieuwsbrief van september schreef zij:

"Onverwacht deed zich toch nog de gelegenheid voor om deze zomer even in Guatemala te zijn. Reisorganisatie Sawadee vroeg me of ik in juli een reis wilde begeleiden in Midden-Amerika. Na overleg op mijn werk bleek het mogelijk om drie weken achtereenvolgend op reis te gaan."

In de eerste plaats was deze reis natuurlijk werk en begeleidde ik achttien mensen op hun reis langs de Maya-tempels in Yucatán en in Palenque, door indianendorpen in Chiapas (Mexico) om vervolgens de grens over te gaan naar Guatemala en Belize. De kleurige tafereelen en de blauwe luchten schenen als vanouds op mijn netvlies en het rumoer en de chaos op straat waren niet opgehouden met bestaan. Gek eigenlijk dat deze plek aan de andere kant van de wereld weer zo vertrouwd voelde en dat de draad zo snel op te pakken was. Met andere woorden: het was heerlijk om terug te zijn!

In de tweede plaats kwam deze reis voor de Stichting op een goed moment. Alle contact tussen de mensen in San Juan de Flores en het bestuur hier in Amsterdam verloopt via de e-mail. Dit gaat snel maar is niet erg persoonlijk.

Tijdens de reis had ik een aantal afspraken gepland voor de dagen dat ik met de groep in de buurt van San Juan de Flores en Guatemala Stad zou zijn en eind juli zagen we elkaar in Antigua. Irma, Luis, Felipe, Duillio en ook Hannah, de nieuwe ICA-directrice, zag ik al op de eerste avond in Antigua. Onder het genot van nacho's en Gallo's (het Guatemalteekse bier) spraken we die avond over de situatie in Guatemala en de mogelijke projecten in San Juan. De volgende ochtend al om acht uur hadden Irma, Luis en ik een vergadering gepland zodat zij die middag nog terug naar San Juan konden reizen om daar les te geven. Al met al waren het zeer nuttige dagen."

6 Samenwerking

De samenwerking met San Juan verloopt nog niet zo soepel als wij zouden wensen. Guatemala heeft jarenlang in een burgeroorlog gezeten en er is nog steeds veel onrust in het land. De meeste buitenlandse hulporganisaties richten zich met name op de indianen in Guatemala waardoor de ladino's (van Spaanse afkomst) veelal tussen wal en schip vallen. Het vertrouwen in de autoriteiten en hulp van buitenaf is niet erg groot doordat in het verleden vaak toezeggingen zijn gedaan die later niet zijn nagekomen. Het is daardoor soms moeilijk de gemeenschap in San Juan te motiveren voor de projecten die de Stichting in het dorp wil uitvoeren.

Ook al proberen wij een situatie te vormen die het de mensen zo makkelijk mogelijk maakt, soms wordt er om onduidelijke redenen geen gebruik van onze hulp gemaakt. Anderzijds willen wij niet alles op een presenteerblaadje aanbieden en proberen we de dorpsbewoners zo veel mogelijk te stimuleren om zelf projecten op te zetten of hieraan mee te helpen.

De mensen in het dorp zijn nauwelijks gewend om zelf het initiatief te nemen bij de aanpak van een gemeenschappelijk probleem/project. Zij zijn eerder timide, terughoudend en afwachtend en zeker niet zo direct als menig Nederlander. De meeste bewoners komen nauwelijks buiten het dorp en het ontbreekt ze vaak aan kennis of ervaring. Daarnaast ligt nu eenmaal de prioriteit bij de zorg voor het eigen gezin en het voorzien in het dagelijkse levensonderhoud. Een ander verschil in de samenwerking is dat we in Nederland gewend zijn om snel te werken en te reageren, mede door de goede ICT-infrastructuur die wij hier hebben. In San Juan hebben onze contactpersonen niet altijd de beschikking over een computer en/of e-mail. Cultuurverschillen zijn soms een barrière om elkaar werkelijk goed te begrijpen.

In 2002 heeft de Stichting veel gehad aan de contacten met Irma Twickler, de ICA-vrijwilligster ter plaatse, en Luis Amado, leraar aan het Colegio. Irma is weer terug in Nederland en ook Luis is uit San Juan vertrokken. Voor de samenwerking zijn wij in 2003 daarom aangewezen op nieuwe contactpersonen. Gelukkig leren wij iedere keer weer van onze ervaringen en daar zullen wij in 2003 dankbaar gebruik van maken om in San Juan weer een aantal projecten te realiseren.

De website van de Stichting is in het Spaans vertaald zodat ook mensen in Guatemala deze informatie kunnen lezen.

7 Contactpersonen

Christine de Pee

In het jaar 2001 maakte de Stichting gebruik van de aanwezigheid van Christine de Pee in San Juan. In januari 2002 keerde zij terug naar Nederland.

foto 7.1 – Christine met een van haar leerlingen

In de nieuwsbrief van maart schreef zij een eerste reactie:

“Het is alweer twee maanden geleden dat ik teruggekomen ben uit Guatemala. Geen overvolle bussen meer met muziek of rouletero’s die één keer per uur (of 2 uur) rijden, maar bussen en treinen die op tijd vertrekken vol met mensen met haast. Niet meer buiten leven, maar binnen met de kachel op de hoogste stand. Geen varkens onderweg, maar als het meezit een hond of een kat. Heel anders dus, maar het gekke is dat dit alles toch weer snel went. Ik had er nog zo rekening mee gehouden dat ik maandenlang zou moeten wennen, omdat ik daarvoor was gewaarschuwd. Soms schijnt het moeilijk te zijn om terug te gaan naar je eigen land.

Voor mij viel het gelukkig heel erg mee. Tien dagen na aankomst had ik al een baan gevonden. En het leuke was dat deze baan voortkwam uit iets dat ik in Guatemala had gedaan. Voor het KRO-programma ‘Spoorloos’ had ik de biologische moeder gevonden van een geadopteerd meisje in Nederland. Vervolgens heb ik een ruime week met het camerateam en de dochter opgetrokken als regelaar, vertaalster bij de ontmoeting tussen moeder en dochter enzovoorts. Toen ik terugkwam in Nederland, hoorde ik dat er een plek vrijkwam op de redactie en ruim een week later was ik aangenomen. Zo stond ik het ene moment voor de klas in een dorpje waar zo weinig is, en een maand later werkte ik in de snelle en drukke wereld van de TV.

Ik ben dankbaar voor de mooie periode die ik in Guatemala heb meegemaakt. Ik heb van het leven in San Juan mogen proeven en ik verheug me nu al op de dag dat ik weer een keer op bezoek ga. Gelukkig is een nieuwe vrijwilligster uit Nederland inmiddels in San Juan aan het werk, die de Engelse lessen op de school over heeft genomen en die ook als contactpersoon voor de Stichting fungeert. Ik hoop dat zij net zulke positieve ervaringen zal hebben als ik.”

In het jaar 2002 werd Christine opgevolgd door Irma Twickler. Naast Irma werkten we samen met nog een Nederlandse vrijwilliger en vanzelfsprekend met onze contactpersonen uit San Juan en omgeving. Hieronder volgt een omschrijving van hun ervaringen in 2002.

Irma Twickler

Zij liet in januari 2002 Groningen tijdelijk achter zich en verbleef gedurende het jaar in huis bij de familie Amado. Op het Colegio gaf ze, net als de vrijwilligers vóór haar, Engelse les en werkte ze samen met ICA-medewerkers op het ICA-kantoor in Guatemala Stad. De communicatie in San Juan verliep voornamelijk via haar.

foto 7.2 – Irma en leerlingen

Irma coördineerde samen met Ernestina de Lopez en Dona Vicky het project Madres Guias. Op het Colegio werkte zij samen met de leerkrachten en met Luis Amado, medeoprichter van het Colegio. Verder signaleerde zij waar een actief optreden van de Stichting wenselijk was. Vanuit Guatemala gaf zij ideeën voor nieuwe projecten van de dorpsbewoners aan ons door. Irma handelde, in geval projecten werden gefinancierd door de Stichting, in naam van de Stichting en op die manier droeg zij bij aan het zorgvuldig uitvoeren van de projecten. Irma vertelt in de nieuwsbrieven over haar ervaringen:

"Na twee maanden begint San Juan aardig vertrouwd te raken. Iedereen groet me vriendelijk en de kinderen roepen niet langer gringa, gringa, maar noemen me bij de naam. Sinds mijn introductie op de lagere school is dit alleen maar toegenomen. Mijn kennismaking op de lagere school was echt geweldig. Meer dan tweehonderd gillende en rondrennende kinderen die je eerst aankijken alsof je E.T. bent en vervolgens in drommen om je heen gaan staan omdat ze graag willen weten hoe hun naam in het Engels klinkt.

Wat mijn leven in San Juan anders heeft gemaakt is de komst van Luis - de oudste zoon van don Cion en doña Esperanza - na drie jaar verblijf in de V.S. Zijn vader heeft op zijn kosten het Colegio en een huis gebouwd. Luis is heel ondernemend en wil duizend en één ding tegelijk. Het is heel prettig dat ik door hem meer contact krijg met mensen in het dorp. Hij kent, als leerkracht van beide scholen, dan ook iedereen. Samen hebben we al zitten brainstormen over mogelijke veranderingen in het dorp, dus ik hoop dat er wat van de grond komt.

Daarnaast is sinds een week Madeleine de Werd op bezoek, een Nederlandse die hier ook een maand gaat vertoeven. Ze heeft veel ervaring in het speciaal onderwijs, dus de kinderen op de lagere school kunnen haar aandacht goed gebruiken! Eerlijk gezegd is het ook prettig mijn ervaringen te delen met iemand uit dezelfde cultuur, al is het niet zo bevorderlijk voor mijn Spaans."

Aan het einde van het jaar schrijft Irma:

"Het schooljaar loopt ten einde en dat betekent dat het einde van mijn verblijf in San Juan in zicht komt. Toen ik in januari aankwam, had ik het gevoel dat ik eindeloos de tijd had, maar nu is het alweer september..."

Ik was blij verrast toen ik hoorde dat Barbara naar Guatemala kwam. Luis en ik hebben haar in Antigua getroffen en vooral voor Luis was het natuurlijk zeer bijzonder Barbara na vier jaar weer te zien. We hebben flink zitten brainstormen over San Juan. Dit jaar hopen we de boekencollectie van het Colegio nog flink uit te breiden. De leerlingen zullen onder begeleiding van profe (leraar) Romeo een grote boekenkast in elkaar timmeren. Daarnaast zullen twee leerlingen, die nu in de 6e klas zitten, volgend jaar een beurs krijgen van de Stichting. Waarschijnlijk worden het dit jaar twee meiden. Meer nieuws hierover volgt na het laatste examen in oktober. De beurs van Huber en Ottoniel wordt voortgezet. Ook het derde examen zijn beiden goed doorgekomen. Overigens willen ze bij deze de familie bedanken die een kaart uit Engeland heeft gestuurd. Ze waren er erg blij mee!

De kleuterschool heeft dankzij de steun van de Stichting een nieuw dak. Dat was hard nodig omdat er allerlei gaten in het oude dak zaten. Af en toe vielen er brokstukken naar beneden wat voor de kleuters uiteraard zeer gevaarlijk was. Een aantal ouders heeft geholpen met de vervanging van het dak. Terwijl de vaders op het dak bezig waren, zorgde een aantal moeders voor gevulde magen. Ook de burgemeester van Sanarate, de gemeente waar San Juan deel van uitmaakt, heeft een bijdrage gedaan in de vorm van het betalen van een soldaerder. Een deel van de oude golfplaten dat van het dak afkwam, verkeerde nog in goede staat en samen met het oudercomité hebben we besloten de helft aan de harde werkers te schenken en de andere helft aan mensen die onder nogal erbarmelijke omstandigheden leven, bijvoorbeeld in een huis van plastic en palen en een keuken in de openlucht. De golfplaten kunnen zorgen voor enige beschutting tegen de hevige septemberregens.

Tot slot is ook het Madres-Guiasproject weer flitsend van start gegaan met een nieuwe coördinatrice, namelijk Ernestina Lopez de León. Ze is een oude bekende van het Institute of Cultural Affairs (ICA) en ze heeft jarenlange ervaring in groepswork, was onder meer coördinatrice van een alfabetiseringsprogramma voor volwassenen in haar woonplaats San Augustin. Bovendien organiseerde ze via ICA-trainingen voor kleuterleidsters. Inmiddels zijn er een aantal bijeenkomsten geweest in San Juan en maar liefst zeven vrouwen hebben te kennen gegeven madre guia (hulpmoeder) te willen zijn. De afgelopen maand hebben ze in San Juan een training gekregen van een medewerkster van het gezondheidscentrum in Sanarate in het beoordelen van de mate van ondervoeding van kinderen tot zes jaar. Om dit vast te stellen worden kinderen gewogen en wordt de lengte opgenomen. Inmiddels zijn tachtig kinderen gewogen, de resultaten zullen binnenkort bekend worden. Het is de bedoeling dat de Madres Guias de ondervoede kinderen volgen door hen wekelijks te wegen en de moeders met raad en daad bijstaan."

Madeleine de Werd

In de maanden februari/maart 2002 krijgt Irma onverwachts steun uit Nederland van Madeleine de Werd. Madeleine nam contact op met de Stichting en gaf aan gedurende een maand als vrijwilliger te willen werken in het dorp. Ze verbleef samen met Irma in het huis van doña Esperanza en don Cion, de ouders van Luis Amado (oprichter en leerkracht van het Colegio). Vanuit haar eigen achtergrond en ervaring in het speciale onderwijs (lomschool) signaleerde ze al snel dat er op de scholen in San Juan kinderen zijn met leerproblemen. Madeleine gaf deze kinderen gedurende haar verblijf speciale aandacht en zorgde ervoor dat ze een duwtje in de goede richting kregen.

Hieronder haar verslag van een dag op de lagere school:

"Na 14 dagen taalschool in het mooie Antigua rijd ik dan eindelijk met de bus naar Sanarate en stap daar over op een gammel VW-busje, vol met San Juanners. Zij kijken mij

nieuwsgierig aan, want zo'n witte kop valt natuurlijk op. Al gauw weet iedereen waar ik naar toe ga en is de vriendelijke chauffeur bereid om te rijden en mij af te zetten bij mijn gastadres. Rugzak uitladen en bij de tienda (winkel) naar binnen, waar doña Esperanza wat klanten staat te helpen. Na een voorstelronde wacht ik op Irma en Luis. Ze zouden mij eigenlijk in Guatemala Stad komen ophalen, maar helaas zijn we elkaar daar misgelopen. Ik eet mijn eerste maaltijd in San Juan en 's avonds bespreken we wat ik de komende weken zal gaan doen. We besluiten dat ik op de lagere school ga werken. Die maandag ga ik samen met Irma naar de school waar we direct met iedereen kennismaken. De volgende dag begin ik in de eerste klas, observeer eerst de kinderen, ga in overleg met Neomi – leerkracht van de eerste klas – en dan aan de slag met kleine groepjes. De kamer van de directeur van de school wordt mijn werkplek. Dat weten veel kinderen en om beurten doen zij de deur open, steken hun hoofd om het hoekje en vragen wat wij aan het doen zijn. De kindjes zijn heel ijverig en delen geduldig hun krappe plaatsjes om te schrijven. Er is geen didactisch materiaal aanwezig, maar met wat karton en plaksel kun je heel wat voor elkaar krijgen. Zo ontstaan letterplankjes en woordjes van karton, rekenfiches et cetera. We sluiten een les altijd af met tekenen en als ze goed gewerkt hebben, teken ik bijvoorbeeld een mooie bloem voor ze. Dat compenseert in ruime mate het ontbreken van stempels en plakplaatjes.

In alle klassen wordt regelmatig gezongen. Helaas zijn er geen mogelijkheden om te sporten. Een gymles blijft beperkt tot een balles op het schoolplein waarbij de kans erg groot is dat kinderen vallen of gewond raken. Het schoolplein heeft grote hoogteverschillen en veel kuilen en gaten, dus niet erg ideaal als sportterrein. De school begint om 7.30 uur en eindigt om 12.30 uur. Daarna vertrekken de leerkrachten met het busje naar Sanarate en lopen de kinderen naar huis.”

Madeleine is aanwezig bij enkele bijeenkomsten van Madres Guías waarbij ze foto's maakte. Deze zijn onder andere gebruikt voor de website. Via de contacten van Madeleine en Irma ontvangt de Stichting donaties van particulieren en van een grote sponsor.

Ernestina de Lopez

Nadat Merida Banegas aangaf dat de werkzaamheden in San Juan haar te veel worden naast haar reguliere baan zijn we op zoek gegaan naar een opvolger. Die vinden we via het ICA en Luis Amado, in de persoon van Ernestina de Lopez uit San Augustin. In haar woonplaats was Ernestina coördinatrice van een alfabetiseringsprogramma voor volwassenen. Daarvoor organiseerde ze via het ICA trainingen voor kleuterleidsters. Zij gaat voor de Stichting werken als coördinatrice van het project Madres Guías. Gedurende deze periode hebben wij voornamelijk contact met Ernestina via de Nederlandse vrijwilliger en per post. Rapportages van het Madres-Guíasproject ontvangen wij van haar per post.

Dona Vicky

Dona Vicky werkte als madre guía in het project samen met Ernestina en Irma. Daarnaast had Dona Vicky een eigen kleuteropvang in de kleuterschool op tijden dat deze niet bezet is door de officiële (lees: staats) kleuterschool. Dona Vicky ontving van de Stichting ook schoolmaterialen. Het contact met haar verloopt via Irma Twickler.

8 Toekomst

In 2002 heeft de Stichting Amigos de San Juan zich voornamelijk gericht op de coördinatie van projecten in San Juan en op de professionalisering van het bestuur. Op deze manier wil de Stichting in 2003 verder gaan. De projecten Madres Guías en de verstrekking van beurzen zullen in dit jaar worden gecontinueerd en eventueel worden uitgebreid. We zullen aandacht geven aan het werven van (tijdelijke) vrijwilligers. Daarnaast zullen er nieuwe projecten worden gestart.

Beurzen leerlingen in 2003

In 2003 zullen Ottoniel en Huber voor de tweede keer een beurs ontvangen. Er zijn drie nieuwe leerlingen – Vitelia, Marguerita en Carlos – geselecteerd voor een volledige beurs.

Ovidio, Vivian, Jeniffer en Flor zullen een halve beurs ontvangen. Hiervoor is gekozen omdat de leerlingen anders om financiële redenen met school zouden moeten stoppen. De Stichting gaat kijken of ze in de toekomst ook beurzen kan verstrekken voor vervolgopleidingen, aangezien deze opleidingen vaak flink duurder zijn dan het normale schoolgeld.

Contactpersoon in 2003

Nadat Irma Twickler San Juan de Flores eind 2002 heeft verlaten, is er geen nieuwe Nederlandse vrijwilliger gevonden om haar werkzaamheden over te nemen. Tot nu toe werd via het ICA Nederland een vrijwilliger voor San Juan aangetrokken en helaas is dat voor het jaar 2003 (nog) niet gelukt. Ook onze Guatemalteekse contactpersoon Luis Amado is uit San Juan vertrokken om elders te gaan werken. Daarom heeft de Stichting besloten te zoeken naar andere manieren om op de hoogte te blijven van de dagelijkse stand van zaken en bestaande contacten te versterken. De meeste communicatie verloopt nu via het in 2001 opgerichte Comité in San Juan en via de directrice van het ICA in Guatemala Stad. Verder zullen we afspraken maken met nieuwe contactpersonen in San Juan die individuele projecten op zich nemen.

In de maanden april/mei 2003 krijgen we, als de plannen doorgaan, versterking van twee vrijwilligers uit Nederland. Zij gaan reizen in Mexico en Guatemala en hebben aangeboden om aansluitend twee maanden voor de Stichting te willen werken. Het is de bedoeling dat zij les gaan geven op het Colegio en de voortgang van de projecten gaan bekijken. Zij zullen een verslaglegging maken van de recente projecten en bekijken op welke manier we ook zonder Nederlandse vrijwilliger in het dorp efficiënt en goed met de mensen in San Juan kunnen overleggen.

Sponsorloop 2003

In 2002 hebben Sascha en Barbara de kinderen op de Teresiaschool in Tilburg verteld over de projecten van de Stichting. In het voorjaar van 2003 zullen deze kinderen een grote sponsorloop gaan houden waarvan de opbrengst ten goede zal komen aan de Stichting.

Fondsenwerving

In 2002 is er nauwelijks actief gedaan aan fondsenwerving. Door middel van verschillende, persoonlijke contacten zijn er voldoende gelden binnengekomen om de projecten die we wilden uitvoeren te financieren. In 2003 is er mogelijk door de komst van Jifke Kuitse, die de rol van penningmeester op zich gaat nemen, meer ruimte binnen het bestuur om meer te doen aan fondsenwerving. Zeker met het oog op de mogelijke uitbreiding van projecten op het gebied van het waterbeheer is het denkbaar dat gerichte fondsenwerving hiervoor noodzakelijk is.

Vertalingen van de website

In 2002 heeft Michael Pomme het beheer van de website op zich genomen. De website is vertaald in het Spaans door Els Mayenburg en in het Engels door Marjolein Schaart. Inmiddels is de Spaanse vertaling op de website geplaatst. Hierdoor is de website ook in Guatemala te lezen hetgeen de betrokkenheid van de bewoners van San Juan en andere Spaanstalige geïnteresseerden heeft vergroot. In de loop van 2003 zal ook de Engelse vertaling op de website worden geplaatst.

figuur 8.1 – webpagina in het Spaans

Jaarrekening 2002

Balans per 31 december 2002

(na voorgestelde mutatie bestemmingsreserve)

	2002		2001	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Activa				
Vlottende activa				
Overlopende activa	3	7	52	
Liquide middelen	4	12.324	2.605	
Som der vlottende activa				2.657
Som activa		12.331		2.657
Passiva				
Bestemmingsreserve	5	10.848		2.523
Kortlopende schulden				
Overlopende passiva	6	1.483		134
Som passiva		12.331		2.657

Staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2002 tot en met 31 december 2002

		1 januari 2002 - 31 december 2002 EUR	5 september 2000 - 31 december 2001 EUR
Fondsenwerving			
Baten			
Baten uit Fondsenwerving	7	12.912	5.584
Rentebaten	8	8	4
Totaal baten		12.920	5.588
Lasten			
(In)directe verwervingskosten	9	409	1.104
Uitvoeringskosten	10	348	262
Onvoorzien			
Totaal lasten		757	1.366
<i>in % van baten eigen fondsenwerving</i>			
<i>(CBF-norm is maximaal 25%)</i>		5,86%	
Totaal beschikbaar voor doelstelling		12.163	4.222
Bestedingen aan doelstelling	11	3.838	1.699
Overschot/tekort		8.325	2.523
Mutatie bestemmingsreserve		8.325	2.523
Saldo		-	-

Toelichting op de balans per 31 december 2002 en de staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2002 tot en met 31 december 2002

1 Algemeen

Oprichting

Op 5 september 2000 is Stichting Amigos de San Juan de Flores te Amsterdam opgericht. Het eerste boekjaar van de Stichting loopt van de oprichtingsdatum 5 september 2000 tot en met 31 december 2001. Het tweede boekjaar start op 1 januari 2002 en eindigt op 31 december 2002.

De Stichting heeft als doel het bijdragen aan de structurele ontwikkeling van het dorp San Juan de Flores te Guatemala en haar dorpsbewoners. De Stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- het organiseren van kleinschalige projecten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, sport, cultuur en milieu;
- het verbeteren van de algemene woon- en leefomstandigheden binnen de gemeenschap;
- het jaarlijks verstrekken van studiebeurzen aan getalenteerde scholieren;
- het verrichten van verdere handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Vergelijkende cijfers

Het boekjaar loopt van 1 januari 2002 tot en met 31 december 2002. De cijfers worden vergeleken met het eerste boekjaar, dat van 5 september 2000 tot en met 31 december 2001 loopt.

Activa en passiva

De activa en passiva zijn tegen nominale waarden opgenomen.

Resultaat

Bestedingen aan de doelstelling worden toegerekend aan het jaar waarin het Bestuur over een aanvraag het besluit tot uitkering heeft genomen.

Overige baten en lasten worden aan het jaar toegekend waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2002

3 Overlopende activa

	31-12-2002 EUR	31-12-2001 EUR
Restant voorschot op internetkosten Guatemala	7	52
	<u>7</u>	<u>52</u>

Onze contactpersonen in Guatemala hebben onvoldoende middelen om de internetkosten voor te schieten, die zij maken voor rapportage en voor overleg met ons. Omdat een regelmatige communicatie essentieel is, geeft Stichting regelmatig een voorschot. In 2002 resteert een bedrag van 7 euro.

4 Liquide middelen

	31-12-2002 EUR	31-12-2001 EUR
Postbank, 4547502	4.314	476
ABN Amro, 58.69.04.689	8.010	2.130
	<u>12.324</u>	<u>2.606</u>

5 Bestemmingsreserve

	31-12-2002 EUR	31-12-2001 EUR
Saldo per 31-12-2001	2.523	-
Mutatie bestemmingsreserve 2002	8.325	2.523
Stand 31 december 2002	<u>10.848</u>	<u>2.523</u>

Gezien het specifieke karakter van de Stichting is een bestemmingsreserve gevormd ter dekking van toekomstige uitkeringen. Jaarlijks wordt het saldo van de staat van baten en lasten ten gunste / ten laste van de bestemmingsreserve gebracht.

6 Kortlopende schulden

	31-12-2002 EUR	31-12-2001 EUR
Projecten (Madre Guías restant 2002 en 1 ^e termijn 2003, bursalen 1 ^e termijn 2003, decemberbonus leerkrachten, materiaal kleuterscholen)	1.483	134
Stand 31 december 2002	1.483	134

7 Baten uit fondsenwerving

	31-12-2002 EUR	31-12-2001 EUR
Contributies en donaties (jaarlijks)	1.957	1.457
Giften en schenkingen	1.026	2.267
Schenkingen divers (koninginnedag, schorten)	519	
Sponsorbijdragen	9.410	1.860
	12.912	5.584

8 Rentebaten

Dit betreft de (te) ontvangen rente op de ABN Amro-bankrekening en de Postbank-girorekening van EUR 8.

9 (In)directe verwervingskosten

	2002 EUR	2001 EUR
Folder		733
Mailingkosten (porti & kopieerkosten)	282	302
Publiciteitsmateriaal	109	45
Overige verwervingskosten	18	24
	409	1.104

De (in)directe verwervingskosten bedragen in 2002 EUR 409. Onder verwervingskosten vallen de kosten die gemaakt worden om nieuwe donateurs/amigo's te werven en te behouden. Dit zijn onder andere kosten voor mailings (nieuwsbrief), folder, kerstkaarten, jaarverslag, fotomateriaal San Juan et cetera.

Aan de kosten fondsenwerving heeft het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) de norm van 25% gesteld. Dit betekent dat, wil een stichting in aanmerking komen voor het keurmerk, niet meer dan vijftientig eurocent mag worden uitgegeven om een euro binnen te krijgen. De kosten voor fondsenwerving bedroegen in 2002 5,86% van de totale baten uit fondsenwerving. De Stichting zit daarmee ruim onder de norm van het CBF.

10 Uitvoeringskosten

	2002	2001
	EUR	EUR
Contributies	171	176
Kantoorkosten	58	74
Bankkosten	35	12
Reiskosten	84	
	<hr/>	<hr/>
	348	262
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De uitvoeringskosten bedragen in 2002 EUR 347. Onder uitvoeringskosten vallen onder andere de volgende kosten: contributie postbusnummer en Kamer van Koophandel, kantoorkosten (enveloppen, etiketten, internetkosten, vergaderkosten), bankkosten en reiskosten.

11 Bestedingen doelstelling

In 2002 zijn in totaal 8 projecten gerealiseerd.

Projecten	2002	2001
	EUR	EUR
Project – schoolmeubilair		545
Project – beurzen	699	
Project – dak kleuterschool	510	
Project – omheining kleuterschool	763	
Project – boekenkast/bibliotheek	600	
Project – materiaal kleuterschool	200	
Project – bonus leraren	389	292
Project – materiaal werkplaats		539
Project – potje colegio	140	
Project – Madres Guias	537	323
	<hr/>	<hr/>
	3.838	1.699
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Begroting boekjaar 2003

	begroting 2003 EUR	2002 EUR	begroting 2002 EUR
Fondsenwerving			
Baten			
Contributies en donaties (jaarlijks)	2.000	1.957	1.750
Giften en schenkingen	1.200	1.026	1.500
Schenkingen divers	500	519	
Sponsorbijdragen	5.000	9.410	861
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten uit fondsenwerving	8.700	12.912	3.931
Rentebaten	10	8	6
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	8.710	12.920	3.937
Lasten			
(In)directe verwervingskosten	500	409	500
Uitvoeringskosten	750	348	350
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	1.250	757	850
Baten minus lasten	7.460	12.163	3.087
Bestemmingsreserve (transport 2002)	10.848	2.523	2.523
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal beschikbaar voor doelstelling	18.308	14.687	5.610
Bestedingen aan doelstelling			
Beurzen	1.250	699	910
Madre Guias	1.500	537	1.500
Dorpsvoorzieningen	750	1.273	1.000
Schoolmaterialen	600	200	600
Bibliotheek/boeken	1.500	600	1.000
Colegio	750	529	600
Projectkosten vrijwilligers	1.000		
Watervoorziening	1.500		
Reservering beurzen 2004-2005	2.500		
Reservering schoolmaterialen 2004-06	2.000		
Reservering nieuwe projecten	4.958		
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal besteed aan doelstelling	18.308	3.838	5.610
Overschot/tekort (ten laste/ gunste van de bestemmingsreserve)	-	8.325	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Gegevens:

Stichting Amigos de San Juan de Flores

Postbus 15922

1001 NK Amsterdam

Tel & fax: 084 8712237

E-mail: info@amigosdesanjuan.org

WWW: <http://www.amigosdesanjuan.org>

Giro: 4547502

Bank: 586904689 t.n.v. Stichting Amigos de San Juan de Flores, Amsterdam